

HATÁRŐR

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Magyar fürdőinkről.

A természet ébredésével szórakozásról, üdülésről gondoskodik kiki, aki csak szerét teheti. Eltűnedeznek Boreasnak hideget hozó fellegei és Zephyrus lenge fuvalatának enged a természet is helyet. Jólesik szemünket a viruló pázsiton legeltetni, megkezdődik már Herkules fiainak játéka is és a mező megélnékül.

Ki a szabadba! Ez a jelszó. Már mozgalmasság van az üdülő helyeken, a nyaralóhelyeken és a fürdőkön már felbukkanik a rendezkedők sürgölődő csoportja.

Ma, sajnos, az idegességet feltüntető korban úgy áll a dolog, hogy pihenést keres bizonyos időre a sok munkától és fáradtságtól elcsigázott emberiség *tulnyomó* része. Ha tehetik, miért ne áldozzanak néhány fillért egészségük felfrissítésére, fáradt, petyhüdt idegeiknek helyreállítására.

Közeledik már a fürdők látogatásának ideje és célszerűnek látszik erről a kérdéstről értekezni.

Magyarország természeti szépségekben gazdag ország. Megáldotta a Mindenható mindennel. Van termőföldje bőven, a gazda fáradtságát siker koronázza, hegyeinek meredekségével, folyóinak szépségével, városainak ügyes fekvésével és mintaszerű berendezésével méltán kelthet figyelmet mindenütt.

Üdülni, pihenni, gyógyulást találni mindenfelé lehet széles e hazában. Van fenyvesekkel borított fürdőhelye, vannak tavai, vannak ásványos forrásai, amelyek hatalmas erejükkel meggyógyítják a beteg testet. És mégis intelligenciánk nagy része előszeretettel keresi fel a külföldi fürdőhelyeket és magyar embertől nyert pénzen — mert hisz magyar pénzen él, itt szerzi kenyerét — idegen helyeken érzi magát igen jól. Mennyi pénz vándorol ki külföldre és sajnos, de való, kevesebb külföldi pénz forog nálunk Magyarországon.

Ismerős ellenvetés az, hogy *fürdőink drágák*. Ezt a kijelentést már megszoktuk, de sietünk is rá felelni. Igen természetes, hogy *nem lehetnek olcsók* fürdőink, ha a *közönség nem keresi fel* oly mértékben, amily mértékben azokat felkeresni kellene. A nagymérvű befektetések, a fürdők fenntartásának óriási költsége nem engedhetik meg azt, hogy csak csekélyszámu vendég tartózkodjék a fürdőhelyeken. Mennél több a látogató, annál olcsóbb lesz az ott tartózkodás, mert így a

befektetési és fentartási költségek is jobban térülnek meg.

Minden magyarnak kötelessége lesz vállvetett erővel törekedni arra, hogy a hazai fürdőhelyek látogatása jobban fellendüljön. Támaszkodva arra a felhívásra, amelyet a *Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület* központi elnöksége városunkhoz intézett, kötelességünk erre a tényre felhívni honfitársaink figyelmét. A fürdőző közönség jól teszi, ha hazafias érzéséből ki nem vetkezve magát, a magyarság fellendülését elősegíti magyar fürdők látogatásával.

A magyar tengerpart üdítő helyei ugyszólván konganak az ürességtől. A remek *Cirkvenica* fekvésénél és környékénél fogva nagyobb támogatást érdemelne. Ott a *Tátra* világhírű fürdőivel és üdülő helyeivel. Tátrafüred, Tátralomnice, Iglófüred mily csinos helyek, hogy csak ezeket említsük. És mennyire párját ritkító a *csorbatónak* szépsége. A *Tátra* és *Mátra* körében pedig szebbnél, szebb, alkalmasabbnál alkalmasabb helyek emelkednek.

Erdély telve van természeti szépségekkel. *Borszék, Tusnád, Málnás, Előpatlak, Szováta, Korond* fokozottabb pártfogásra volnának érdemesek. És mit szólnunk *Pöstyénről, Rájecről*, továbbá a Dunántul szebbnél szebb fürdőiről? Ott a *Balaton*, menténél emelkednek egymás után a nagyjelentőségű üdülő helyek, *Balatonfüred, Siófok, Balatonföldvár, Almádi, Kencse, Keszthely, ott Hévíz, Tarsa, Balf*.

Menjünk a déli vidékekre. Ott a kies Herkules fürdő, Buziás, megyénkben pedig a remek palicsi tó.

Sok természeti szépség van e dicső hazában, csak fel kell azt karolni. Nem mulaszthatjuk el tehát ismételt figyelemmel fordítani a fürdőző közönségünket, hogy a hazai fürdőhelyeket felkeresni és támogatni hazafias kötelesség. Dr. P. S.

Egy magyar tengeri fürdő.

Kedvezmény a DMKE tagjainak.

A magyar tengerparton, Fiumével szemben egy modern gyógyintézet áll a DMKE tagjainak rendelkezésére, mely üdülő betegeknek és szórakozást keresőknek egyaránt megbecsülhetetlen előnyöket nyújt. Ez a csodaszép hely *Cirkvenica*.

Az *Adria* északi partján, Fiumétől másfélórányira, a *Kapella*-hegység utolsó nyujványai által a zord szelek ellen védve, festőien fekszik ez az évek hosszú sora óta is-

mert, kitűnő klimatikus téli üdülőhely és tengeri fürdő. (Járási központ, posta, táviró, távbeszélő állomás, gyógyszerár, bank, váltóüzlet stb.)

Cirkvenica község közvetlen közelében az *Obla*-hegy déli lejtőjén, pompás délszaki park közepette emelkedik a *Miramare* gyógyintézet és szálló, melynek fekvése gyönyörű.

Az épület 132 pazarul berendezett szobából, pompás társalgó helyiségekből, disz-, olvasó-, billiárd- és játéktérkékből áll, tágas sétafolyosókkal a tengerre nyíló szobák előtt. Vízvezetéke, szellőztetése, csatornázása és dezinfekciós készüléke kifogástalanok. Minden emeleten édes és tengeri-víz fürdők vannak. Villamvilágítás, lift, távbeszélő állomás a házban. A *Miramare* gyógyintézet és szálló egész éven át nyitva áll, nyáron mint tengeri fürdő és vizgyógyintézet, télen mint vizgyógyintézet és klimatikus állomás.

A nyári fürdőidény május közepétől október közepéig tart. E gyógyhely, mint nyári tengeri fürdő, folyton növekvő kedveltségét egyrészt csekély, puha, szeliden lejtő fővény fenekének köszönheti (ugy, hogy uszni nem tudók és gyermekek minden veszély nélkül 100 méternyire is bemehetnek a tengerbe), másrészt az egyenletes hőmérséklettel bíró tenger vizének, mely a hosszantartó fürdözést lehetővé teszi. E tengeri fürdőnek kiváló előnye még az *Adria* e részének bőséges sőtartalma, amelynek folytán kitűnő gyógyerővel bír és a hiányzó erős hullámverés, mely sok felnőttre de különösen gyermekekre káros hatással van. A téli idény novembertől májusig tart, mely idő alatt az intézet mint klimatikus gyógyhely és vizgyógyintézet áll a vendégek rendelkezésére.

Az épület földszintjén van a tulajdonképeni gyógyintézet, mely a modern vizgyógyítás összes berendezésével fel van szerelve. Használatnak vizgyógy-procedurák édes és tengeri vízzel, szénsavas fürdők, villamos és fényfürdők, massage, fangó—begöngyölések, testgyógyászati eljárások stb. Különösen kiemelendő a vizgyógyteremben lévő tágas uszomedence, tetszés szerinti hőfokra emelhető tengervízzel, mely lehető teszi télen át is a tengeri fürdők használatát.

A *Miramare* igazgatósága a DMKE tagjainak azt a kiváló kedvezményt nyújtja, hogy a lakás árakból 33 százalékot leenged.

A munkásság köréből.

Az őszi munkásdemonstrációk óta városunkban szinte állandóknak mutatkoznak a surlódások a munkások között. Az okt. 11-ki strájk után a nemzetközi szociáldemokra egy-

BOGDÁNY és TÁRSA

UJVIDÉK,
Vármegyé-utca 5.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurbanban) 988.

BLUZZKÜLÖNLEGESSÉGEK

KRÓN KÁROLY FIA
DIVATÁRUHÁZÁBAN
UJVIDÉKEN.

lethől kivált a munkások józanabb eleme és „ujvidéki keresztény szociális Egyesület“ neve alatt a *hazafiság* és *vallásosság* eszméi alapján az *ipari béke* jelszavával új együletbe tömörült. Az új egyület tagjai a mesterekkel kötött új munkarend alapján beszüntette az építési ipar munkazárát és az építőmunkások nagyobb részét szervezte. Itt kezdődött a két egyület tagjai között a surlódás. Egyrészt a szociáldemokrata egyület vesztüket érző tagjai és a mindinkább erősödő keresztény szociális egyesület tagjai között újabb és újabb összeütközések vannak napirenden.

Az együleti érdekek fölötti vitákból kifolyólag pár héttel ezelőtt a Bartos-féle korcsmában *Brezsán* elvtárs egy üveggel fejét törte be *Horváth* Mihály keresztény szociálistának. Ő ugyan nem kért törvényes uton megtorlást, talán abban a reményben, hogy ő maga fog alkalom adtán magának elégtételt szerezni. A rendőrkapitányság azonban mind a kettőt megbüntette korcsmai kihágás miatt. A Zikmund-féle vasgyárban ilyen vita miatt *Orendi* ker. szociálistának *Horváth* elvtárs vaskalapáccsal rohant; biztos halál lett volna a következménye, ha társai fel nem tartóztatják, amikor aztán az ütés *Binder* előmunkást érte. Beszéd tárgya volt a munkások között e két eset is: *Tukanics György* szociáldemokrata késsel rohant *Müller* péterváradai keresztény szociálistának, hasonlóan lépett fel *Beitler* keresztény szociálistával szemben *Brezsán* szociáldemokrata elvtárs. A rendőrkapitányságra került mind a két eset, de a támadók tanuk hiánya folytán letagadták.

Folyó hó 12-én a „Konstantinápoly“ kávéház előtt újabb összeütközésre került a dolog *Resnyak* keresztény szocialista s *Zebits* és társai között és hogy az előrántott és már kinyitott kés munkája nem hagyott egymás

testén mélyebb nyomokat, az csak a kávéházból kirohanó vendégek közbelépésének köszönhető. De már tettelegességre ment az elvek különbsége a Vas Ember épületén *Zebits* keresztény szocialista pallér és *Vantura* szociáldemokrata szerelő között. Midőn ez az utóbbi káromkodással füszerelte elveinek terjesztését, a megtámadott *Zebits* pallér akkorát ütött a fejére, hogy az összeesett.

Arra az ismételt ígéretésre, hogy „késsel fogunk dolgozni“, a keresztény szociálisták azt válaszolták: „azt hiszitek, hogy csak nálatok lesz kés és revolver?“ Egyébként a két egyület tagjai között az elkeseredés és a harci kedv nőttön nő. A keresztény szociálisták, a kik most már az összes nagy épületeken dolgoznak, elhatározták, hogy május elsején dolgozni fognak. Május elseje szociáldemokrata ünnep, a keresztény szociálisták elvi szempontból sem akarják megtartani s arra az álláspontra helyezkednek, hogy elég ünnepök van nekik május elseje nélkül is és ha ők is ugyanakkor tartanának ünnepélyt, a két mulatozó csapat vagy egyesek összetalálkoznak és vérontás nélkül ez a nap el nem mulnék. Ismerve a szociáldemokraták erőszakosságát és a keresztény szociálisták elkeseredését a sok kihívó csufolódás miatt, félt, hogy május elseje Ujvidéken véres emléket hagy maga után.

HIREK.

Feltámadás. A feltámadás ünnepét e hó 19-én a szokott egyházi fényvel és pompával ültük meg; az örmény kat. templomban d. u. 4 órakor, a rókusi kápolnában esti 6 órakor s a belvárosi r. k. templomban esti 7 órakor volt a feltámadási körmenet s azon a közös zászlóaj egy diszszázada, valamint a hívők

ezrei vettek részt. Amerre a körmenet vonult, a házak ablakai fényesen ki voltak világítva. *Wagner* Mihály új házában pedig „*Alleluja*“ fölírat ragyogott tüzfényben s bengáli tűz, meg tűzijáték is volt.

Rendkívüli közgyűlés. Vár. törvényhatóságunk tegnap délután 4 órakor Dr. Balla Aladár főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott a következő napirenddel: 1. Pécs város meghívója Kossuth Lajos szobrának ünnepélyes leleplezéséhez. 2. A kir. kat. főgimnázium és internátus új épülete számára a kórházi telep cseroképeni átadása. 3. A sertéshizlalóhoz vezető vasuti vágány területének elidegenítése. 4. A klisszai megállóhely létesítéséhez szükséges terület átengedése. 5. A tisztviselőtelep részére ingatlan elidegenítése. 6. A vízvezetési és csatornázási tervek beszerzése. 7. Nicholson kérvénye a közbágyhidhi munkák befejezési határidejének kitolása iránt. 8—10. Stefan Alajos, Nástelberger Rudolf és Jonson Alfréd kérvénye a községi kötelekbe való felvétel iránt. 11. Wimmer K. indítványa egy vasuti üzletvezetőség ügyében a kereskedelmi miniszterhez intézendő felirat tárgyában.

Hírek a függetlenségi körből. A függetlenségi körnek huszvéthétén délután volt első barátságos összejövetele a „Fehér Ökör“ című vendéglő nagytermében. A jelenlévőkhöz szép beszédet intézett *Juhász* Jenő elnök, kitarásra, egyetértésre és együttérzésre híván fel figyelmüket. A kör tagjainak száma jelenleg 354, ami azt mutatja, hogy napról-napra többen és többen iratkoznak be. Így is van rendjén! Ámbár ezen számmal nem kell megállapodni. A körnek hatalmasnak, erősnek kell lenni, ami pedig csak úgy lesz lehetséges, ha még többen lépnek be kötelekébe. De az ed-

TÁRCA.

Mese egy öreg emberről.

Irta: *Gallowich* Jenő.

I.

A nagy városra reászállt az alkony. A széles köruton gyujtogatták a lámpákat. A művész lerakta a vésőt és kalapácsot. Oda ült a műterem egyik sarkába, szembe a terem közepén felállított márványdarabbal. Nyomasztó csönd volt a műteremben és egyre nagyobb lett a sötétség. A széles utcai ablakon szűrődött be a körút felől egy kis világosság. Künn kezdődött az éjjeli élet. A köruton nagy robajjal futkostak a kocsik. Az öreg ember nem hallotta a zajt. Álmodozott. Lelkét megrohanta az alkotás vágya. Élte a művész életét, amely akkor kezdődik, amikor mélységes nagy a csend, eljő a homály és a megálmadott ideák testet öltve rajzanak előttünk a levegőben. Együtt működik ilyenkor az agy és a szív. A hideg szikrának, amely hosszú gondolkodás után kipattan az agyból, színt, meleget, érzést ad a lélek s csak akkor nyer alakot a művész kezében.

Egy kődarab állt a műterem közepén, márvány, mely kemény, mint az acél, fehér,

mint a hó... Alaktalan súlyos tömeg. A művész ennek kíván életet adni. Formálni. Alakítani akarja a nehéz, hideg követ. Alkotni, természeteni óhajt a kődarabból alyas valamit, aminek láttára csodálkozásra mered a tekintet és hangot ad a lelkesedés.

Az agy működik. Az akarat mozgásba hozza az idegeket. Esmél az ember. A megpattanásig túlfeszített agyban a sejtek képeket választanak ki. Soha nem látott, nem ismert képeket. Láz járja át az embert. Tisztul a képzelet és lassan-lassan végre megszületik az eszme.

II.

Hevert a kalapács. A vésőnek nem jutott szerep. Napokat töltött munka nélkül a művész. Éjszakákat virrasztott át álmatlanul. Az új ideák után való vágyakozás nem engedte nyugodni sem.

Nagy gondok, hosszas tépelődések után végre megtalálta az eszmét, melyet keresett. A homályból előbukkant a soha nem látott, nem ismert idea, amely lelkesíteni fog, csodálkozást kelt és nagy erejénél fogva megrázó hatással lesz az emberiségre. Előkerült a véső, a kalapács. Munkába fogott. Alig hogy pihent. A hajnal már műtermében találta és el nem mozdult onnan, amíg a nagy városra reá nem

szállt az alkony. Munkakedve egy pillanatra sem lohadt le. Bámulatos szorgalommal dolgozott, mintha csak ki akarta volna pótolni azokat a napokat, melyeket az idea után való keresésben, lázban égve töltött műtermében. Kattogott a kalapács. A munka gyorsan haladt. Az ércemény kő szikrázva engedett az éles vésőnek. A szegletes kőkolosszus egyre formálódott. Eltűntek róla az élek, a kiálló sarkok és mindegyre több lett rajta a domborúság. A mester szerelmesen tapadt a hideg köhöz. Arcát, fehér szakállát, ruháját belepte a finom, fehér márványpor. A műterem padozatán egyre több lett a kő és por. Az alak pedig mindegyre tisztábban domborodik ki. A lángész, amely a művész alkotó kezét vezette, odanyomta bélyegét a kőbe. Ami még ma csak szép volt, holnap már gyönyörködtetett, holnapután már fenséges lett. A művész a dicsőség eszméjének adott alakot. Belevészte a kőbe ugy, amint az ő forrongó agyából kipattant. Alkotott egy embert, erőset, nagyot, szépet, büszkét, ki fölemelt fővel dacosan néz az égbe, jobb kezével pedig égő fáklyát tart és bevilágít az éjszakába. Nagy alkotás volt. A nagy eszme fenséges műben nyert kifejezést. Egy ember, aki nem fél az ég villámaintól, dacol, legyőzhetetlennek tartja magát. Fáklyát gyujt,

Hatóságilag megengedélyezett

TELJES VÉGELÁDÁS!

Az üzlet felosztása miatt az összes **ékszerek,** arany-, ezüst-, chinaezüst-árak és órák 30—40%-kal az áron alul eladatnak.

ÁRMÁNYGÉZA

ékszerész és órász

UJVIDÉK, Fő-tér.

digi eredmény is azt mutatja, hogy a körre szükség volt és hogy az nagy hézagot van hivatva betölteni.

A hídsáncok tárgyában Popp György min. tanácsos p. ü. igazgató ma kezdi meg a város és a katonai kincstár kiküldöttéiből álló bizottsággal az átvételhez szükséges becslési munkálattal és többi tárgyalásokkal.

Halálozás. *Sághy Ferenc* kir. törvényszéki bíró e hó 18-án hosszas és kínos szenvedés után, munkás életének 50 évében meghalt. Az elhunyt, ki kevés megszakítással, Ujvidéken töltötte állami szolgálatának java részét, a törvényszék bírói karának ritka buzgósága, nagy munkássága tagja volt és igazságszeretettel, előzékeny módorával, kiváló jellembeli tulajdonságaival a közönség osztatlan tiszteletét és szeretetét vívta ki. Hosszu és kínos betegsége dacára egész az utolsó idők szorgalmasan eljárta hivatalába ez pontos lelkiismeretességgel végezte hivatali teendőit. Halála nemcsak a bírói és ügyvédi karban, de a nagy közönség körében is városszerte, felekezeti s nemzeti különbség nélkül, a legőszintébb részvétet keltette s ez a mély részvét impozáns módon nyilvánult meg husvét hétfőjén végbement temetésén. Haláláról úgy a gyászoló család, mint a törvényszék, járásbíró és ügyészség külön gyászjelentést adott ki. Áldás és béke drága hamvaira!

Tisztviselőtelep. Ertl Ignác polgármester helyettes elnökle alatt kedden délelőtt 11 órakor szépen látogatott értekezletet tartottak a városháza kis tanácstermében azon tisztviselők, kik a futaki-ut mentén létesítendő tisztviselőtelepen óhajtanak házhelyet nyerni. Az értekezleten *Orbán* Ignác műszaki tanácsos ismertette a terveket és előadta, hogy miután nemcsak a törvényhatóság által az építkezés megkezdéséhez megkivánt 20 tisztviselő,

hogy lássanak azok, kik a sötétben támoynak. Ez a kolosszus márványdarab, nagy hatással volt az emberekre. A gyenge, a gyáva, az erőtlén, ha látta, újból erős lett. Mindenki hitte, remélte, hogy a mesternek ez az alkotása fogja megszerezni a halhatatlanságot: a dicsőséget, melyet ő oly hatalmas erővel rajzolt meg a kőben.

III.

Elviselhetetlen meleg volt a műterem levegője. Nyár volt és a főváros kaszárnyaszerű bérházai ilyenkor hasonlóak a katlanhoz, amelyek alatt tüzelnek. A művész felnyitotta a műterem körut felé néző ablakait. Hűvös, friss levegő áradt be a műterembe. Vasárnap volt. A nagy világvárosban meglátszott ennek hatása. Nagy volt lenn a zaj. Nyüzsgött, hullánozott a nép a liget felé. Az a nép, amelyről az ember hétköznapon azt sem tudja, hogy létezik. Pedig van, létezik, de ott, ahol már nem jár a fényes cifra úri nép. Ott künn tartózkodik valahol a külvárosban. Meghuzza magát eldugott helyeken, pincében, padláson, ahova nem hat el a meleg napfény, ahol nincs soha mulatság, csak nyomor. Hat napon át dolgoznak megszakítás nélkül, hogy annál nagyobb legyen az örömük a hetedik napon, amely a dologtalanságé. Kiizzadott verejtékkel szenvednek a gyárak forró, tisztátalan levegő-

hanem mind a 64 házhelyre van jelentkező, mi akadályos sines a kiosztásnak és annak, hogy a törvényhatóság most már az elindegítés tárgyában hozzon határozatot. Végül elfogadta az értekezlet a műszaki tanácsos által bemutatott terveket és egyben mind a 64 házhelyet ki is osztotta a jelentkezők között.

Osetneki osipke tanfolyam. Dvovcsák Ferencné urnő e hó 28-án 6 heti időtartamra II. tanfolyamot nyit, még pedig úgy a csetneki csipke, mint a „Heliose“ festészet, bársonylángolás és faégetés (Holzbrandmalerei) elsajátítása céljából. Egy-egy tanfolyam beiratási és tandíja 5 kor. Iratkozni lehet Petőfi-utca 101. szám. — E helyen említjük meg, hogy Dvovcsák Ferencné urnő a szerb felsőbb leányiskolai igazgató meghívására ezen intézetben is tartott külön tanfolyamot és nagy örömmel meglepetéssel is tapasztalta, hogy ezen iskola növendékei nemcsak tisztán beszélnek a magyar nyelvet, hanem lelkesedéssel és nagy szorgalommal iparkodtak a *csetneki magyar csipke* készítmódját elsajátítani és igen szép sikert értek el. A szerb leányok részéről különleges honi kézimunkánk iránt tanusított meleg érdeklődés és lelkesedés örömmel kell hogy eltöltsen minden honleány kebelét.

Ipartestületi gyűlés. Az ipartestület előjárósága kedd este 8 órakor saját helyiségében Witz Ferenc elnökle alatt tartott előjárósági ülésén megállapította dologi díjait, eszerint egy tanoncszerződésért 2 k., felszabadítási bizonyítványért és oklevélért 5 k., munkakönyvért 30 f. díjat szednek. Elhatározta még az előjáróság, hogy a jegyzői kérdés végleges rendezése céljából május hó 10-én közgyűlést tart.

Felvétel a Ludovikába. Az érdeklődőknek szolgáljon tudomásul, hogy a m. kir. honvéd főreáliskolában és a honvéd Ludovika Akadémiában 1908—9. tanév kezdetén betöltendő állami költségű, teljesen díjmentes, vagy fél-díjmentes, továbbá alapítványos és fizetéses

jében, hogy legyen mit elkölteni azon a napon, amelyen a gyárak vezetősége nem követeli, hogy a gyárba betérjenek.

A mester odadólt a felnyitott ablakhoz és nézte a népvándorlást. Jól esett egy pillanatra megpihennie. Álmadozó tekintettel mérte fel az utcát. A faburkolatu kocsiuton hangos robajjal iramodott tova az urifogatok fényes sora. Később valamivel megritkult az emberáradat. Megtelt a liget velük. A széles fasorban egy pár közeledett. A művész szeme megakadt a páron. A leány magas volt és nyulánk, egyszerű ruhában, pipacosvirágos szalmakalappal a fején. Meghittén simult a férfi mellé, akiben élt a szenvedély és elfojtott hangon sugdosott a leány fülébe. Az pedig hallgatta boldogan. Egyszer aztán összefolyt a két alak. . . .

IV.

A magas bérház emeleti ablakából eltűnt az ősz öreg ember. Az az egyszerű, mindennapi jelenet nagyon megzavarta. Egyszerre elszorult a szive. A saját ifjuságát látta feltámadni maga előtt. És ebben a pillanatban nagy szomorúság vett rajta erőt.

Régen valamikor beállott abba a kis gardába, melynek minden egyes tagja az egész életén keresztül a dicsőség bűbajos képe után rohant. Azt üzte, azt kergette valamennyi, pi-

helyekre vonatkozó *Pályázati hirdetmény* a katonaiügyi osztálynál (városháza II. 32.) a hivatalos órák alatt naponként betekinthező.

Ösztöndíj-alapítvány. A báró Rudits-féle ösztöndíj alapítványi helyekre vonatkozó *Pályázati hirdetmény* a katonaiügyi osztálynál (városháza, II. 32.) elfekszik és a hivatalos órák alatt az érdekeltek részéről betekinthező.

A nyomor enyhítést kér. Hat kiskoru gyermek maradt apátlan és anyátlan, a legnagyobb nyomornak és nélkülözéseknek kitéve. Töröcsik gyermekei tavál apjukat, mult héten pedig annyjukat veszítették el s most teljesen árvák és elhagyottak. Aki részvétet érez a szegénység iránt, adakozzék; adománya, ha még oly csekély is, egy-egy könyvet száritja fel az árvaságnak. Adományokat Töröcsik árvái részére lapunk szerkesztősége is elfogad és rendeltetési helyére juttatja.

Aki nem ad munkát függetlenségének címén f. 31. számban hozott hirre és a 32. számban megjelent nyilt-téri közleményre vonatkozólag *tévedések elkerülése és a fények tisztázása* céljából a következő felvilágosító sorokat kaptuk mai póstán: „Néhány hónapja az ujonnan kinevezett kir. közjegyző irodájában alkalmazva vagyok és feltűnt nekem, hogy a „Központi hitelintézet“ főnökömmek megbízásokat nem ad, habár nevezett intézet igazgatója nekem magánbeszélgetésben felemlítette, hogy az új közjegyzőnek is fognak munkát adni. Miután ennek dacára a megbízások elmaradtak, az intézet egyik főtisztviselőjétől ennek oka iránt kérdezősködve, azon választ nyertem: mi függetlenségi párti embereket nem támogatunk. Ezen beszélgetést több ismerősömmel elmondtam és így akaratom ellenére is ezen, privát körben folytatott beszélgetésem hírlapi polémiára alkalmat adott. Tisztelettel Vucsetits J. Milivoj.“

Előleges színházi jelentés. *Makó* Lajos szegedi szinigazgató f. május hó 1-én a Dungserszky színházban megkezdte a szini idenyt. Előadásra kerül Zsiros István „*Fátum*“ c. színműve A társulat névsora a következő: I. *Ügyvezetőség:* Makó Lajos igazgató, főrendező, Szabó Károly titkár, Kun Richárd karnagy, Krémer Jenő és Almássy Endre ren-

henés nélkül. Nem riadtak vissza attól, hogy ezt az utat szakadékok övezik.

Sokan elhullanak az uton. Mások elfáradnak a küzdelemben és feleuton visszafordulnak és kikötnek valami nyugadalmasabb révben. És csak nagy ritkán akad egy-egy, aki élete végével el tudja érni, el tudja fogni azt, ami még az utolsó pillanatban is délibábnak, szivárványnak, elillanó füstnek tűnik fel előtte — a dicsőséget.

Érzi, hogy ő elérte azt a pillanatot.

Biztosította magának a halhatatlanságot. Felemelkedett oda, ahol lenni kiváltság. A nagy sietségében, a folytonos munkában azonban elfeledte, hogy ez nem lehet csupán cél. Fiatalsága eltűnt. Elfogyott ereje a küzdelemben Arcát mély barázdákkal szántotta tele a gond és fehér lett a haja.

Egyedül áll. Mindenkinél idegen. Érzi, hogy későn, nagyon későn ébredt a valóságra.

Tele lett a lelke fájdalommal. Botorkálva ment végig a műteremben, lába megbottlott valamibe. . . . Ott hevert a kalapács, meg a véső. Felragadta a kalapácsot és kétségbeesett fájdalommal lecsapott a szoborra.

A széjjel vált márványdarabok hangos koppanással hullottak a műterem padozatára. . .

19

TAVASZI DIVAT

KOMPOZÉ KOSZTUM sima kabát, csikos vagy kockás alj.
CHEVRON SZÖVETEK minden divat színben.
BLOCK KOCKA szövetek és selymek, minden színben.

LÖWY MÁTYÁS és TÁRSA cég különlegességei.

Divatáruház, az „Órangyalhoz“, UJVIDÉKEN, Fő-tér, „Erzsébet“ szálloda épület.

08

dezők, Szalkay Károly ügyelő, Szilágyi Berta sugó, Kun Matild pénztáros. II. *Előadó személyzet*: Felhő Rózi soubrette-énekesnő, Bárdos Irma koloratur-énekesnő, Krémerné Lili népszínmű-énekesnő, Bernáth Margit énekesnő, B. Koppán Margit énekesnő, Juhász Sándorné anyaszínésznő, A. Nagy Vilma komika, Tóvölgyi Margit hősnő, Fodor Ella szende, K. Bene Emma társalgási, Szabados Giza soubrette, B. Almási Julia vigjátéki anya, Nagy Terus naiva, Németh Eszti és Nemes Bella táncosnők. — Csiky László hős- és jellemszínész, Krémer Jenő burleszk-komikus, Almásy Endre lyrail szerelmes, Mikes Károly színész, Iványi Antal siheder-színész és énekes, Kertész Mihály bonvivant, Szalay Károly színész, Baróthy Antal apa- és jellemszín., Mezei Péter kedélyes apa, Pesti Kálmán buffo-komikus, Virágháty Lajos tenor buffo, Békefi Lajos, tenorista, Mezei Andor baritonista, Sümegi Ödön énekes-színész. — III. *Segéd-személyzet*: Berényi Etel, Csanádi Mariska, Billik Emma, Irányi Ilona, Szabó Károlyné, V. Keresztély Flóra, Koháryné Eszti, Kertay Ilka, Németh Eszti, Szokol Margit, Jakabfi Aranka, Aradi Margit, Szépsy Vilma, Csiky Lászlóné, Nemes Bella kardalosnők és segédszínésznők. Antal Lajos, Koháry Pál, Fancsy Tamás, Pécskay Vilmos, Szabó Károly, R. Nagy Gyula, Molnár Rezső, Révész Jenő, Szabó Lajos, Gabányi Jenő, Rác Dezső, Pápai József, Varga Viktor, Kállay Károly, Szánthó Vilmos kardalosok és segédszínészek. *Műszaki személyzet*: Szántó Vilmos festő, Orosz Dezső főruhatáros 2 segéddel, Becker Antal kellékes 3 segéddel, Takács István díszmester 3 segéddel, Martini Lajos fodrász 1 segéddel, Bitó András szerező és Szabó Imre világosító. Zenekar: a szegedi magy. kir. II-ik kerületi honvédszenekar.

Miniszeri megbízott. A földmivelésügyi miniszter Csárics Sándor győri lakost továbbra is megbizta, hogy a *gyümölcsészet* terén gyakorlati utbaigazítások megadása és az ezzel összefüggő gyakorlati munkák végrehajtása céljából a nagyközönség rendelkezésére álljon. Nevezett elvállalja a gyümölcsösök tervezését, még pedig ily tervek készítését 1 holdig terjedő terület után 20 k., 1—10 holdig 10 k., 10—50 holdig 5 koronáért. Gyümölcsösök telepítését, gyümölcs fákmetszését, kertek kezelését végzi ellátás nélkül 10 k., ellátással pedig 6 k. napidíj és utiköltség mellett.

Orfoumtársulat Ujvidéken. A jóhírű, Scheiner-féle lengyelzsidó operette társulat tegnap szerdán este kezdette meg a Mayer szálló éttermében néhány előadásra terjedő működését, melynek sikeréből legkivált a kitűnő híró Weinberger lengyelzsidó kettős vette ki a részét. A többi szereplő is kiváló nyújtott. Csütörtök és pénteken lesznek az utolsó előadások.

Nagyolkú alapítvány. Schweitzer József, a kalocsai káptalan nagyprépostja, 100,000 kor. alapítványt tett le, melynek az a rendeltetése, hogy kamatai fiatal papok tovább képzésére fordíttassanak.

A Tulipán-szövetség magyar védő egyesület Zomborban e hó 26-án a városháza nagytermében II. évi rendes közgyűlését tartja.

Halálos szerencsétlenség. Dudás István, volt zentai takarékpénztári igazgató nagyszombaton a lakásának udvarán levő alacsony káváju kutból vizet akarván meríteni, megcsuszott és a kutba esett, hol halálát lelte.

A zental tiszal vasuti híd e hó 16-án ugy a gyalogos, mint a teljes kocsiforgalomnak, a régi vámdíj szedési jog mellett átadatott.

Portómentesség. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a *tűzfelügyelőknek* hatóságokhoz intézett hivatalos levelei és irás csomagijai díjmentesen szállíttassanak a postán.

A bajai millióss nyegremény ügyben, mely még mindig lázas izgalomban tartja az érdekelteket, de a nagy közönséget is, e hó 23-án lesz a főtárgyalás, melyre az összes személyzetet beidézték. Az egyezkedési kísérlet folyik s állítólag a bank 30 %-ot kínált Eckert kertésznek, de az nem fogadta el.

1908. B. 91/3. sz.

Ő FELSÉGE A KIRÁLY NEVÉBEN!

Az ujvidéki kir. járásbiróság mint büntető bíróság Zöld Aladár kir. aljársbirónak, Bartos Zsigmond kir. jbir. díjnoknak mint jegyzőkönyvvezetőnek részvételével, továbbá dr. Elschléger Dezső ügyészi megbízottnak mint közvádlónak, dr. Mayer Oszkár ügyvédnek mint Molnár István főmagánvádló képviselőjének és dr. Lusztig Nándor ügyvédnek mint védőnek közreműködésével az ügyészi megbízottnak indítványa szerint becsületsértés vétsége miatt vádolt dr. Deák Imre elleni bűntudomány Ujvidéken 1908. évi február hó 27. napján nyilvánosan megtartott tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után hozta és kihirdette a következő

ITÉLETET:

Dr. Deák Imre 40 éves, ev. ref. vallású, aradi születésű, ujvidéki lakos, gyakorló orvos, nős, három gyermek atyja, vagyontalan, katonai szolgálatot teljesített, megfelelő műveltségű vádlottat bűnösnek mondja ki a Btkv. 261. §-ában meghatározott becsületsértés vétségében, a melyet azáltal követett el, hogy Ujvidéken 1908. évi január hó 30-án a helybeli közös konyha alkalmi egyesületnek választmányi ülése alkalmával a jelen nem lévő Molnár István kir. törvényszéki bíró sértett a következő meggyalázó kifejezésekkel illette: „ha ez az aljas ripók ember bennmarad, akkor én kilépek”, „ripókság és alávaló dolog volt tőle, hogy ellenem felszólt”, utóbb pedig: „gyáva” megmondtam azt a szemébe is és megmondtam elnökének, a törvényszéki elnöknek is” és ezért a Btkv. 261. §-a alapján az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett az ujvidéki kir. járásbírósnál fizetendő az 1892. évi XXVII. t.-c. 3. §-ban meghatározott célokra fordítandó s behajthatatlanság esetén a Btkv. 55. §-a alapján 15 (tizenöt) napi fogházzal helyettesítendő 300 (háromszáz) korona pénzbüntetésre itéli. Ellenben Molnár István ellen a Btkv. 261. §-a szerinti becsületsértés visszönvádja folytán folyamathoz tett eljárást a vád visszavonása folytán, a Bprts 323. §-a alapján megszünteti.

Kötelezi továbbá vádlottat a Btkv. 311. és a B. P. 480. és 489. §§-ai alapján, hogy 50 kor. büntető eljárási költséget Molnár István sértettnek az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt s végrehajtás terhe mellett, továbbá a netán felmerülő büntető költséget az 1890. évi XLIII. t.-c. 9. §-ban meghatározott végrehajtás terhe mellett államkincstár részére megfizesse, mely költségeket azonban az idézett cikk 4. §-a alapján egyelőre behajthatatlannak nyilvánítja, dr. Mayer Oszkár ügyvéd, a sértett képviselőjének díját 50 koronában a B. P. 485. §-a alapján a saját fele ellenében megállapítja.

Elrendeli továbbá sértettnek a tárgyalás folyama alatt előterjesztett kívánsága folytán, a B. T. K. 277. §-a alapján, hogy ezen ítélet jogerőre emelkedése után, egész terjedelmében, indokolásával együtt az elítelt költségére az Ujvidéken megjelenő „Határőr” című lapban közzétéssék.

INDOKOLÁS:

A megtartott tárgyalás adatai és a folytatott bizonyítási eljárás eredménye alapján a bíróság megállapította azon tényállást, hogy dr. Deák Imre vádlott Ujvidéken 1908.

évi január hó 30-án a helybeli közös konyha alkalmi egyesület választmányi ülése alkalmával a jelen nem lévő Molnár István sértett a következő meggyalázó kifejezésekkel illette: „ha ez az aljas ripók ember bennmarad, akkor én kilépek”, — „ripókság és alávaló dolog volt tőle, hogy ellenem felszólt”, — „gyáva”, — „megmondtam ezt neki a szemébe is, és megmondtam elnökének, a törvényszéki elnöknek is”.

Vádlott beismeri azt, hogy a vádbeli alkalmával a jelen nem volt sértettre vonatkozóan mondotta, hogy annak eljárása nem volt urias, férfias; az egy ripók viselkedés; ha ő (sértett) bennmarad a közös konyha tagjai között, úgy ő kilép. Tagadja ellenben, hogy sértett ripóknak nevezte volna, vagy hogy Kardos Miksa választmányi tagnak azt mondotta volna: „mondtam ezt sértettnek is, és az elnökének, a törvényszéki elnöknek is” Az eset előzményeiként, védelmére a következő tényállást adta elő vádlott.

A közös konyha egyesület egyik közgyűlésén, mint annak elnöke bejelentette, hogy deficit van. A következő közgyűlésen pedig, midőn az újabb megállapított deficitet bejelentette, sértett azon nyilatkozatot tette, hogy a vezetőség becsapott, tudva félrevezetett, beugratott bennünket. Erre ő bár sértve érezte magát mint elnök, nem szólt vissza a sértettnek, miután várta, hogy sértett a szavait vissza fogja vonni. Ugyanezen közgyűlés egy bizottságot küldött ki a számadás felülvizsgálására. Ezen bizottság az ezután megtartott közgyűlésen bejelentette, hogy bár könnyelmű és nem takarékos gazdálkodást tapasztalt, — hűtlen kezelést és rosszhiszemű eljárást nem tudott megállapítani a vezetőség terhére. Ekkor, miután elnöki állásáról már az előző közgyűlésen lemondott, — sértett eljárása ellen, bár nem tudja, megnevezte-e őt, vagy sem, kifakadt, hangsúlyozva, hogy bírósági ember léte nem mérlegeli szavait, — s a vádatkatt visszautasította. Sértett ezután, nem hogy előző szavait visszavonta volna, állításait ismételte, s ezen szavak kíséretében: „én nem retirálok” — fentartotta. Vádlott ekkor mondotta a kir. törvényszéki elnöknek, hogy mégsem járja, hogy sértett így meggyanusítja az embert. Ezt követte a január 30-iki választmányi ülés, a melyen sértett ellen a fentmeglölt kifejezéseket használta. Azonban ugyanakkor ő (vádlott) azt is mondta, ha sértett visszavonja szavait, úgy ő is hajlandó erre és nincs kifogása ellen, ha sértett megmarad a tagok sorában, — ezek alapján sértett ellenében a Btkv. 261. §-a szerinti becsületsértés vétsége miatt viszonvadás emelt, — kéri figyelembe venni, hogy védőjét megbizta, hogy járjon közbe sértettnek az ügy békés elintézésére érdekében, nemcsak, hanem tudomására hozta, hogy vele személyesen is meg akar békülni, — s hogy őt megsérteni szándékában nem volt.

Sértett mint viszonvadás tagadta a terhére rótt blincselekmény elkövetését.

A tényállást a következőkben adta elő: A közös konyha közgyűlésén deficit jelentetett be, — mely deficit adagonként rovatott ki a tagokra, — s ettől tétetett függővé a közös konyha további fennállása. Kévszel ezen közgyűlés után rövidke értesítést kaptak a tagok és ő is, hogy az adagonként kirótt deficit valamivel több, mint a megállapított 27 korona, a min ő felháborodott, de másnap értesítették, hogy a deficit csak annyi, mint a közgyűlésen bejelentve lett. A következő közgyűlésen ismét 1700 korona újabb deficit jelentetett be. Ekkor ő ezeket mondotta a közgyűlés folyamán: „Ezerint szándékosan félre lettünk vezetve, bele lettünk ugratva abba, hogy továbbra is bennmaradjunk a közös konyhában, mert ha egyikünk is tudta

Mit igyunk?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szén-savas ásványvizet erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit felülmul hazánk természetes szén-savas vizek királya

a mohai **ÁGNES** forrás.

Milleniumi nagyéremmel kitüntetve.

Kitünő asztali, bor- és gyógyviz, a gyomorégést rögtön meg-

szünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi állás gyomorbaajosoknak.

Kedvelt borviz! Olesőbb a szodaviznél! Mindenütt kapható!

volna az újabb deficitet, mind kiléptünk volna már az első alkalommal. De vezetőséget, vagy nevet nem említett meg akkor. — Vádlót ezen kijelentésre nem reflektált, nem válaszolt. Az ezt következő közgyűlésen ő (sértett) ismételte előbbi szavait, — és pedig akkor, midőn a kiküldött bizottság a vizsgálatról jelentését már beterjesztette volt, — s hozzátette, neki nincs mit mentegetőznie, erre nincs szüksége. — Vádlott ekkor felkelt s azt mondotta, ime a jelentés mit mond s őt mégis ily vádakkal illetik, — a multkor is Molnár István bíró ezt mondotta: be vagyunk csapva, félre vagyunk vezetve, — amit ő neki is vissza kell utasítani. Erre mondta ő, a sértett ismételt a korábbi közgyűlésen is elhangzott s viszonzó tárgya tette szavait, — a melyek azonban nem vonatkoztak vádlott eljárására. A vádbeli alkalommal nem volt jelen a választmányi ülésen, a hol vádlott ellene a vádba tett meggyalázó kifejezéseket használta.

Vádlott a sértett ezen előadása után elismeri, hogy sértett ezen előadása, mint most már emlékszik, megfelel a valóságnak s miután meggyőződött arról, hogy sértett őt megérteni nem akarta, viszonzóvádját elejti.

Ügyészi megbízott a viszonzó képviselétét szintén letette.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredménye a következő.

Kardos Miksa főgimnáziumi tanár tanuként kihallgatván, előadta, hogy a közös konyha 1908. évi január hó 30-iki választmányi ülésén dr. Deák Imre vádlott, midőn Molnár István sértett neve szóba került, vajjon tag marad-e, vagy sem, — sértettre vonatkoztatva mondotta: „ha ez az aljas ripók ember bentmarad, akkor én kilépek”, — s hozzátette: „ripókság és alávaló dolog volt tőle, hogy ellene felszólalt” — Majd „gyáva” kifejezéssel illette a jelen nem lévő sértettet. Midőn pedig tanu mondotta vádlottnak, hogy a sértett nincs jelen s megmondta-e azt már neki is? Vádlott az felelte: „megmondtam a szemébe, megmondtam elnökének, a törvényszéki elnöknek is.”

Bakonyi Hugó polgári leányiskolai tanító tanuvallomásában előadja: vádlott a vádbeli alkalommal sértettre vonatkozólag, midőn nevét említették, vajjon tag marad-e vagy sem? ezt mondotta: „ha ilyen ripók bennmarad, akkor én kilépek”. Utóbb pedig „aljas” vagy „alávaló” vagy ehhez hasonló — határozottan nem emlékszik már a szóra — és még egyéb megbecstelenítő kifejezésekkel illette a jelen nem lévő sértettet; s midőn Kardos Miksa figyelmeztette őt, hogy sértett nincs jelen, megmondta-e ezt már neki is? vádlott azt felelte: „mondtam a szemébe is és mondtam az elnöknek is”.

Benisch Arthur főgimnáziumi tanár tanuvallomása szerint vádlott, a midőn a szóban forgó alkalommal a közös konyha választmányi ülésén valaki szóba tette, hogy sértett bár már kilépett, továbbra is tagja fog maradni, — azt mondta: „az ilyen ripókkal nem marad együtt. inkább kilép ő”. Majd ezeket mondotta sértettre: „aljas eljárás, ha január 26-án mondott szavait nem vonja vissza. Kardos Miksa kérdésére pedig, mondta-e már ezeket a jelen nem lévő sértettnek? felelte: „megmondtam már neki is, meg a törvényszéki elnöknek is”.

Ofner Manó magánzó tanuként vallotta, hogy vádlott a jelen nem lévő sértettre vonatkozólag a közös konyha választmányi ülésén ezeket mondotta: ha bennmarad az a ripók, akkor én kilépek — s ezenfelül több meggyalázó kifejezést is használt sértett ellen, — a mikre azonban a tanu már szösz szerint nem emlékezik.

Ezen kifogástalan határozott tanuvallomásokkal — vádlott részbeli tagadásával szemben — a vádindítványban előadottakat teljesen bebizonyítottaknak, valóknak kellett elfogadni s ezek alapján a fenti tényállást megállapítani.

Az ezen tényállásban körülírt s vádlott által sértettel szemben használt kifejezések meggyalázók — s ezért vádlott ezen cselekménye a Btkv. 261. §-ában meghatározott becstelenséget képezi, — miért is őt abban bűnösnek kellett kimondani.

A bűnösség mérvének mérlegelésénél enyhítőnek találta, hogy vádlott megkísérelte sértett kiengesztelését. Ellenben súlyosítónak

vette s vádlott terhére nagyobb nyomattal mérlegelte úgy a sértett mint a vádlott társadalmi állását, — melylyel szemben a társadalom az egyéni becsület és tekintély nagyobb fokú érintetlenségét és érzékenységét megköveteli; továbbá vádlott műveltségi fokát; — a használt kifejezések mélyen meggyalázó jellegét: azok-sértett távollétében történt ismételt használatát, — a nagyobb nyilvánosságot s hogy vádlott közmegebotránkozását keltő módon követte el a bűncselekményt.

Nem vehette a bíróság enyhítőül vádlott felizgult lelkiállapotát hisz, sértett jelen nem volt; sértettnek ismételt szavaira vádlott nyomban nem reagált, — s a meggyalázó szavakat hosszabb megfontolás után, mintegy tervszerűen mondotta figyelmeztetés dacára a távollévő sértettre.

Mindezeknél, fogva a kiszabott büntetést arányosnak találta.

A viszonzó tekintetében az eljárás a Btrpts 325. §-a értelmében a vád visszavonása folytán volt beszüntetendő.

Az ítélet egyéb rendelkezései az ott hivatkozott törvényszakaszokkal indokolvák.

Ujvidéken, 1908. évi február hó 27-én.

Jöld Aladár,
kir. albíró.

1393/B 1908. szám.

Ő FELSÉGE A KIRÁLY NEVÉBEN!

Az ujvidéki kir. törvényszék mint felebbviteli büntető bíróság becsületsértés vétsége miatt vádolt Dr. Deák Imre ellen folytatott büntület, melyben az ujvidéki kir. járásbíró-ság 1908. évi február hó 27. napján 1908. B. 91/3. szám alatt ítéletet hozott, Csarsch Dezső kir. törvényszéki elnök elnökleite alatt Ernszt Ödön és Juhász Jenő kir. törvényszéki bírák és Szabó József kir. törvényszéki jegyző mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, az ügyészi megbízott és vádlott felebbezése folytán az 1908. évi március hó 16. napján tartott nyilvános felebbviteli ülésén vizsgálat alá vévén, következően

Í T É L E T:

A semmisségi panasz elutasítása mellett a kir. járásbíró-ság ítéletét azzal a részben való változtatással hagyja helyben, hogy vádlott büntetését behajthatlanság esetén öt (5) napi fogházra átváltoztató egyszáz (100) korona pénzbüntetésre leszállítja.

I N D O K O K.

Az ügyészi megbízottnak a B. P. 384. §-ának 9. pontjára alapított alaki semmisségi panaszát a kir. törvényszék azért utasította el, mert a kir. járásbíró-ság azzal, hogy ez ügyben a hatásköri illetékességét megállapította, a törvénynek a vád ezen pontjából lényeges elvét vagy rendelkezését meg nem sértette, annál kevésbé, mert a B. P. életbeléptetési törvény 17. §-ának 3. pontja értelmében a jelen ügy elbírálása csak akkor tartozna a kir. törvényszék hatáskörébe és így a btk. 270. §-a szerint hivatalból akkor volna helye a bünvádi eljárás megindításának, ha a meggyalázó kifejezés közhivatalnok ellen hivatali kötelességeire vonatkozólag használtatott volna; a használt kifejezés a magánvádlóra nézve pedig csak mint magánsemmélyre vonatkozott.

Erdemben a kir. járásbíró-ság által felhívott enyhítő körülményeken kívül figyelembe vette még a vádlott beismerését, büntetlen előéletét s családi állapotát ehhez képest valamint a kir. járásbíró-ság által már felhozott enyhítő körülmények nagyobb és szorgosabb méltatása mellett a kiszabott büntetés tulszigorunak találtván, az a vádlott bűnössége fokához mérten leszállítandó volt.

A kir. járásbíró-ság ítéletének egyéb része a B. P. 554. §-ának második bekezdése alapján vonatkozó indokainál fogva volt helyben hagyandó.

Ujvidéken, 1908. évi március hó 16.

Csarsch Dezső, s. k. a felebbviteli t. elnöke.

Juhász Jenő, s. k. előadó.

Felolvas szerkesztő: Lusztig Nándor dr.

Szerkesztő: Zanbauer Agoston.

Nyilt-tér.

Sokért nem adnám, ha tudnám,

ki venné át tőlem a kellemetlen hurutot. — Átvenni? Ezt ugyan senki sem teszi meg. De miért nem győzi inkább le? Fay valódi szodeni ásvány-pasztilája határozottan fényes lehetőséget ad arra, hogy még a legmakacsabb hurutot is alaposan elkergezzék és ezt a lehetőséget önmaguk is fel kellene használni. Egy kísérlet semmiesetre sem drága, mert egy skatulya, a melyet minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvizkereskedésben megvehet, csak 1 K. 25 fillérbe kerül.

Főraktárak Budapestben: Egger Leó dr. és Egger J., VI., Váci-körút 17. Kockmeister Frigyes utóda V., Hold-utca 8., Thalhammer és Seitz, V., Zrínyi-utca 3., Török József, VI., Király-utca 12.

Hirdetések.

36488/V.—1. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A Tiszatorok és Zimony közötti Duna-szakasz szurduki részén az 1908. évben végrehajtandó és 2220 m³ földmunkából, 18000 m³ rostált kötőmélék, 17700 m³ II. oszt. és 9100 m³ I. osztályú kő szállításából és beépítéséből álló munkálatok vállalatba adása céljából folyó évi május hó 7-én déli 12 órakor a m. kir. földmívelésügyi miniszterium I. em. tanácstermében nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A tervek, továbbá a kötendő szerződés tervezete és az annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek az ujvidéki m. kir. folyam-mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott szerezhető meg az ajánlati minta is.

Az ajánlatok, — melyeket az ajánlati feltételek szerint és az előirt minta használatával kell kiállítani — a fent jelzett nap délelőtt 11¹/₂ óráig a m. kir. földmívelésügyi miniszterium házipénztáránál nyújtandók be.

Budapest, 1908. április 13.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK Üzletvezetősége.

86.137. szám.

C. III.

VII. pótlék életbeléptetése a Nemzetközi Személy- és Podgyászdíjszabáshoz. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az 1905. évi június hó 1-től érvényes Nemzetközi Személy- és Podgyászdíjszabáshoz f. évi május hó 1-én a VII. pótlék lép életbe, mely nevezett igazgatásnak díjszabás-elárúsító irodájában (VI. Csengery-utca 33. sz.) husz fillérért kapható.

Az üzletvezetőség.

Sürgős eladás!

Üzlethelyiségünknek május hó 1-én való átadása miatt, eladjuk az összes berendezést, u. m.: állványok, bolti asztalok, pénztár, üvegszekrények és légszesz csillárok, egyben, vagy részben is, minden elfogadható áron.

Teljel tisztelettel

BÖHM és SCHREIBER

ezelőtt POPOVICS M. testvérek

2-3 Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 13.

Őserejű 600 kat. hold Bácskában

parcellázva 800 forint.

Dijazom, ki vevőket ajánl Mosse Rudolf-hoz Budapest, Ferenciek tére 3. „Őserő” jelige alatt.

5-5

144 szám. 1908. tkv.

Árverési hirdetés.

A titeli kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sztojánovics és Radovánovics újvidéki cég, továbbá Fleischer Miksa és Mayer újvidéki cég végrehajthatónak Kalány Tósa boldogasszonyfalvai lakos végrehajtást szenvedett elleni 280 korona tőke s jár. iránt (folytatott végrehajtási ügyében az újvidéki kir. törvényszék és a titeli kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság területén a boldogasszonyfalvai 598 sz. betétben Kalány Tósa illetve Kalány Bogdán után Lázits Lázárné szül. Gyurgyev Lyubica nevével felvett A I. 1—2 sor 791 és 792 hrsz. 237 négyzetű kertje beltelekben s 176 négyzetű udvarral bíró 454 ös. ház Kalány Bogdán késedelmes árverési vevő költségére és veszélyére 1211 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adni.

Határnapul az 1908. évi május hó 18. napjának d. u. 3 órája Boldogasszonyfalva község házához kitűzetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, a melynek 10%-át venni szándékozik készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. számú J. M. számú rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

Titelen, 1908. február hó 12. napján.

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. járásbíró.

10752. szám.
III. 1908.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak *Legenye-Alsóimihályi állomáson a vendéglői üzletre 1908. július hó 1-től számítandó 5 (öt) évi időtartamra* ezennel nyilvános pályázat hirdetik.

A vendéglőt bérbe venni óhajtók felhívattak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat *f. évi május hó 2-án (másodikán) déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőségének titkári hivatalához* e cím alatt: *„Ajánlat a legenye-alsóimihályi-i pályavendéglői bérletére 10752/908. számhoz”* lepecsételt borítékban térítvény mellett nyújtják be. Az ajánlaton a névalírás két tanuval előttemzendő s az ajánlati összeg betűkkel is kiirandó.

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál *folyó évi május hó 1-én (elsején) déli 12-óráig bánatpénzképpen 300 azaz Háromszáz koronát készpénzben* vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételét nem fog. Takarékpénztári betétkönyvek nem fogadhatók el.

Az ajánlattevőket ezúttal is figyelmeztetjük, hogy az étel- és ital árjegyzéket a változott viszonyokhoz mérten fogjuk megállapítani. A vendéglői bérletre vonatkozó feltételek a *miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 33. ajtószám)* a hivatalos órák tartama alatt megkinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják. A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A magyar államvasutak miskolci üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre, szabadon választhasson.

Miskolc, 1908. április hó 16-án.

Az üzletvezetőség.

11992. szám II. 1908.

Versenyárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magy. kir. államvasutak székelykocsárd-maros-

vásárhelyi vonalának 16568. sz. szelvényei között a Maros folyón építendő egy vágányú vasúthíd hídfői és közép pillérei megépítéséhez szükséges alapozási és falazási munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta, az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartása és építés osztályánál (*Bocskay-tér 4. sz. II. emelet 52. ajtó sz.*), valamint a nagyenyedi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megkinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők. Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékleteket szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemzése mellett alá kell írni és az ajánlatot a mellékleteivel pecséttel ellátott fonallal kell összefűzni. A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbb *1908. évi május hó 12-én déli 12 óráig* a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni. „Ajánlat a 11992/908. II. számú versenytárgyalási hirdetésben kiírt munkákra.”

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5%-át készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban, hivatkozással a jelen hirdetés számára, legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis *1908. évi május hó 11-én délután 1 óráig* a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (*Bocskay-tér 4. sz. földszint*) letenni. A bánatpénzről szóló letéjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapirokat a budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértéket meg nem haladó árfolyam szerint számítjük. Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni. Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek, vagy a melyekből valamely melléklet hiányzik nem veszünk figyelembe. A beérkezett ajánlatokat 1908. május hó 12-én déli 12 órakor a titkárságnál fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Az ajánlatok felett 1908. évi június hó 9-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak. Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkát teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni. Az ajánlattevőnek, vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cégjegyzésre vonatkozó adatok az ajánlatokban felemlítendőek és igazolandók. Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ez ideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak. Alóírott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1908. évi április hó.

Az üzletvezetőség.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.
BUDAPEST-BALPARTI ÜZLETVEZETŐSÉGE

13.667 szám.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak Nyitra állomásán lévő pályaudvari vendéglői üzletre 1908. évi augusztus hó 1-jétől számítandó 5 (öt) évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdetik.

Az ezen üzletet bérbe venni óhajtók felhívattak, hogy szabályszerűen felbélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt

ajánlatukat folyó évi május hó 15-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapest-balparti üzletvezetőség általános osztályához (Budapest VI. Teréz-körút 62. szám, I. emelet 6.) a következő megjelölés mellett nyújtják be:

„Ajánlat a Nyitra állomás pályaudvari vendéglői bérletére 13667/III. számhoz.”

Az ajánlattevő köteles ugyanazon üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál folyó évi május hó 14-én déli 12 óráig bánatpénz fejében 500 koronát készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda királyi posta útján külön borítékban beküldeni.

Bánatpénz letétele nélkül az ajánlat nem vöhető figyelembe.

A bánatpénzről nyert pénztári elismervény az ajánlathoz nem csatolandó.

Előzetes tájékoztatás céljából közöljük, hogy a nyitrai pályaudvari vendéglőben az étterem — és egyúttal váróterem. tehát közös célra szolgáló III-ad osztályu terem fűtéséhez szükséges anyag felerésze a vasut intézet által ingyen szolgáltat ki, mely rész 33° m — tűzi fában vagy egyenértékű szénben van megállapítva. Ezen teremben továbbá légszusz világitás lévén, bérletnek a tényleges kiadás fele része megtérítettik.

A csak étkezésre használt I. II. osztályu étterem világitása és fűtése természetesen a bérlet terhelé.

A bérletre vonatkozó részletes feltételek az alulírott üzletvezetőség forgalmi — és kereskedelmi osztályában (Teréz-körút 62. földemelet ajtó 12.) hétköznap a hivatalos órák alatt (délelőtti 8 órától délután 2 óráig) megkinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztük, hogy a feltételek ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A bérbeadó üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül a felajánlott összeg magasságára — belátása szerint szabadon választhasson.

Budapest, 1908. évi április hóban.

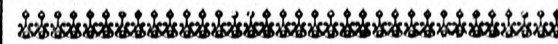
Budapesti-balparti üzletvezetőség.

Eladó szőlő.

2 szőlő, egyenkint 3¹/₂ hold, mely jó karban tartva a majori határban, az u. n. retranchement-on fekszik és *villának* alkalmas, előnyös áron, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni e lap kiadóhivatalában. 3-3

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes térdruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elégendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, színtűgy felöltőszövet, turisztalóent, selyemkangarnt stb. stb. gyári árakon küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha az ötvetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári placon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.